

Sygn. akt I Ca 495/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wiesław Zachara
Sędziowie:	SSO Marek Syrek (spr.)
Protokolant:	SSO Mariusz Sadecki st. sekretarz sądowy Paweł Chrabąszcz

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2014 r. w Tarnowie

na rozprawie

sprawy z wniosku L. Ż.i A. Ż.

przy uczestnictwie (...) S.A. w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 10 września 2014 r., sygn. akt I Ns 1175/12

postanawia:

- 1. oddalić apelację;**
- 2. zasądzić od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

Sygn. akt I Ca 495/14

UZASADNIENIE

L. i A. Ż. wystąpili z wnioskiem o ustanowienie na działce nr (...) położonej w Z., na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego w postaci gazociągu zlokalizowanego na powyższej działce, służebności przesyłu polegającej na utrzymywaniu gazociągu, prawie do konserwacji i napraw – wedle oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę. Ponadto wnieśli o zasądzenie od uczestnika (...) SA z siedzibą w W. kwoty 97.440 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie powyższej służebności.

W uzasadnieniu wskazali, że są właścicielami przedmiotowej nieruchomości, przez którą przebiega gazociąg należący do (...) S.A. Oddział w T.. Podnieśli także, że brak jest interesu publicznego w likwidacji lub przesunięciu tego gazociągu i w takiej sytuacji zasadne jest unormowanie stanu prawnego poprzez ustanowienie służebności przesyłu.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie wniosku w całości a także o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wskazał, że przez działkę wnioskodawców przebiegają gazociągi stanowiące własność uczestnika, które zostały wybudowane legalnie na podstawie obowiązujących w czasie ich budowy przepisów. Podniósł ponadto, że przedmiotowe gazociągi od początku swego istnienia były używane przez uczestnika i jego poprzedników prawnych w okolicznościach wyczerpujących znamiona zasiedzenia służebności gruntowej, odpowiadającej służebności przesyłu. Z uwagi na powyższe uczestnik oświadczył, iż wystąpi z wnioskiem o zasiedzenie i wniósł o zawieszenie postępowania na mocy art. 177 §1 kpc.

Postanowieniem z dnia 21 września 2012 roku Sąd Rejonowy w Tarnowie zawiesił postępowanie do czasu rozstrzygnięcia wniosku o zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu w sprawie o sygn. akt I Ns 1657/12, a następnie – po jej zakończeniu - postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 roku podjął zawieszono postępowanie. Strony podtrzymały stanowiska dotychczas prezentowane w sprawie.

Postanowieniem z dnia 10 września 2014 r. Sąd Rejonowy w pkt I oddalił wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, a w pkt II zasądził solidarnie od wnioskodawców L. Ż. i A. Ż. na rzecz (...) S.A. Oddział w T. kwotę 234 zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Wydanie postanowienia poprzedziły następujące ustalenia faktyczne.

Nieruchomość położona w Z. stanowiąca działkę (...) (objętej KW (...)) stanowi własność L. i A. Ż..

Przez powyższą nieruchomość przebiegają trzy nitki gazociągu DN 500 relacji: T. – B., T. – S. oraz P. – Ł.. Przedmiotowe gazociągi przebiegające przez działkę uczestników zostały wybudowane na podstawie obowiązujących w czasie ich budowy przepisów prawnych. Gazociąg relacji T. – B. oraz T. – S. został wybudowany w latach 60-tych zaś relacji P. – Ł. w latach 70-tych. Podstawę wybudowania przedmiotowych gazociągów stanowiły odpowiednio:

- decyzja o lokalizacji szczegółowej nr 1 z dnia 14 stycznia 1963 roku wydana przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K., Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury, wyrażająca zgodę na wykonanie gazociągu wysokoprężnego T. – M. na odcinku T. – B.,

- zezwolenie z dnia 14 stycznia 1963 roku na wejście w teren (nieruchomości położonych w miejscowościach S., T., Z. i B.) i budowę gazociągu T. – M.. wydane przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, Wydział Spraw Wewnętrznych w T.,

- decyzja o lokalizacji szczegółowej nr 8/65 z dnia 15 marca 1965 roku wydana przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K., Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury wyrażającej zgodę na wykonanie gazociągu wysokoprężnego na odcinku T. – S.,

- decyzja zezwalająca na wejście w teren i budowę gazociągu P. – Ł. z dnia 3 października 1977 r. wydana przez Urząd Gminy w T..

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 27 listopada 2013 roku zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 3 kwietnia 2014 roku stwierdzono, że:

- Skarb Państwa nabył z dniem 1 stycznia 1985 roku przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą w swojej treści służebności przesyłu polegającej na prawie założenia, przebiegania i eksploatacji gazociągu DN 500 relacji T. – B. oraz prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji,

remontów, modernizacji urządzeń gazociągu na stanowiącej własność wnioskodawców nieruchomości położonej w Z., składającej się z działki nr (...) (obj. KW (...)), szczegółowo oznaczonej na mapie stanowiącej załącznik do opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji J. L. z dnia 11 października 2013 roku jako pas terenu obejmujący powierzchnię 150 mkw;

- Skarb Państwa nabył z dniem 3 stycznia 1988 roku przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą w swojej treści służebności przesyłu polegającej na prawie usytuowania urządzeń i instalacji gazociągu DN 500 relacji T. - S. oraz prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń gazociągu na stanowiącej własność wnioskodawców nieruchomości położonej w Z., składającej się z działki nr (...) (obj. KW (...)), szczegółowo oznaczonej na mapie stanowiącej załącznik do opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji J. L. z dnia 11 października 2013 roku jako pas terenu obejmujący powierzchnię 117 mkw;

- (...) S.A. z siedzibą w W. nabył z dniem 20 grudnia 2007 roku przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą w swojej treści służebności przesyłu polegającej na prawie usytuowania urządzeń i instalacji gazociągu DN 500 relacji P. - Ł. oraz prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń gazociągu na stanowiącej własność wnioskodawców nieruchomości położonej w Z., składającej się z działki nr (...) (obj. KW (...)), szczegółowo oznaczonej na mapie stanowiącej załącznik do opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji J. L. z dnia 11 października 2013 roku jako pas terenu obejmujący powierzchnię 152 mkw.

Przedmiotowe postanowienie jest prawomocne.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji wskazał następujące okoliczności.

Treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę w oznaczonym zakresie z cudzej nieruchomości (nieruchomości obciążonej), w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych (art. 305¹ k.c. in fine). Będzie to oznaczać w praktyce możliwość wejścia przez przedsiębiorcę, któremu przysługuje służebność, na cudzy grunt obciążony służebnością oraz jego zajęcia w trakcie budowy w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji w celu posadowienia tam urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., podejmowania czynności niezbędnych do utrzymania, konserwacji, remontu, modernizacji, dozoru czy usunięcia awarii urządzeń przesyłowych. Na treść służebności przesyłu składa się również obowiązek właściciela nieruchomości obciążonej znoszenia (pati) istnienia cudzych urządzeń na gruncie, w tym znoszenia podejmowanych przez przedsiębiorcę czynności w celu ich posadowienia, a następnie ich utrzymania, konserwacji, remontu, dozoru etc.

Ponadto powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego podał, że służebność może też być nabyta przez przedsiębiorcę przesyłowego w drodze zasiedzenia. Warunkiem zasiedzenia służebności jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego z trwałego i widocznego urządzenia. Wobec powyższego, skoro uczestnik zasiedział służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebności przesyłu (co deklaratoryjnie stwierdzono postanowieniem wydanym w sprawie I Ns 1657/12), to nie jest możliwe ponowne ustanowienie istniejącej już służebności.

Sąd I instancji wskazał także, że linie gazociągów zostały faktycznie posadowione na działce wnioskodawców kilkadziesiąt lat temu (lata 60-te, 70-te) a służebności gruntowe o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu były sukcesywnie nabywane przez zasiedzenie od połowy lat 80 tych. Jeśli zatem przez kilkadziesiąt lat służebności o tożsamej treści wystarczały uczestnikowi, a wcześniej jego poprzednikowi prawnemu do ich wykonywania, to aktualnie nie zachodzą żadne przesłanki, aby ustanowić jakiegokolwiek dodatkowe służebności przesyłu, wykraczające poza szczegółowy opis zawarty w postanowieniach wydanych w sprawie o sygn. akt I Ns 1657/12. Wnioskodawcy nie tyle nie udowodnili co nawet nie uprawdopodobnili jakie to dodatkowe „zdarzenia i prace na gazociągu” w przyszłości miałyby być nowymi okolicznościami w porównaniu do dotychczasowego, utrwalonego sposobu korzystania z nieruchomości wnioskodawców przez uczestnika. Warto zwrócić uwagę że w treści każdej z trzech służebności opisanych w postanowieniach wydanych w sprawie o zasiedzenie Sądy określały, że służebność ma dotyczyć

także prawa do „korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń gazociągu na stanowiącej własność wnioskodawców”, stąd też zapis ten gwarantuje uczestnikowi prawo do prawidłowej eksploatacji sieci gazowej, zakazując jednocześnie wnioskodawcom bezprawnego zakłócania tego uprawnienia.

Od powyższego postanowienia wnioskodawcy - L. Ż. i A. Ż. apelację wnieśli, w której podnieśli następujące zarzuty:

- naruszenie prawa materialnego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. § 28 pkt 10 Uchwały Nr XIX/161/2008 Rady Gminy T. z dnia 23.01.2008 r. w sprawie zmiany stadium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gminy T. – poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie strefy ochronnej przyległej do urządzenia ustanowionej w/w aktem, który określa strefę na 50 m.

- naruszenie art. 292 w zw. z art. 175 k.c i art. 121 pkt 4 kc w zw z art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości poprzez pominięcie zasad prawidłowej wykładni, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do zasiedzenia służebności odpowiadającej swej treści służebności przesyłu na rzecz poprzednika prawnego uczestnika podczas, gdy zgodnie z uchwałą SN z dnia 08.04.2014 r. sygn. akt III CZP 87/13 posiadanie na podstawie decyzji ograniczającej własność nieruchomości na potrzeby urządzenia przesyłowego nie mogło jednocześnie prowadzić do zasiedzenia służebności. Wykonywanie uprawnień wynikających z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu.

Powołując powyższe zarzuty wnieśli o uchYLENIA zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według stawek, ewentualnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie wniosku w całości i zasądzenie kosztów postępowania w I instancji na rzecz wnioskodawcy oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego wg. norm przepisanych.

W pisemnej odpowiedzi na apelację uczestnik – (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie na rzecz uczestnika kosztów postępowania.

Na uzasadnienie uczestnik wskazał, że dla ustanowienia służebności przesyłu adekwatna jest tylko i wyłącznie szerokość strefy eksploatacyjnej, której szerokość wynosi 6 m. (po 3 m licząc w obie strony od osi każdego z gazociągów). Podał także, że skoro służebność gruntowa w swej treści odpowiadającej służebności przesyłu, której domagają się wnioskodawcy została nabyta w drodze zasiedzenia, to odpadła zarówno potrzeba, jak i możliwość powtórnego ustanawiania tego prawa, które jest nierozdzielnie związane z urządzeniem przemysłowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko przedstawione przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Stwierdzić należy, iż nie można zgodzić się ze skarżącymi, iż zakres służebności jest wyznaczony przez strefę ochronną przylegającą do urządzeń przesyłowych. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę na różne cele, jakie ma spełniać wyznaczona strefa ochronna i cele jakie ma za zadanie spełnić służebność przesyłu. Strefa ochronna ma zapewnić bezpieczeństwo prowadzenia ewentualnych robót budowlanych przy wznoszeniu budynków, a służebność przesyłu ma zapewnić prawidłowe funkcjonowanie (obsługę) urządzeń przesyłowych, a więc umożliwienie przedsiębiorstwu przesyłowemu dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń gazociągu. W tej sytuacji uznać należy, iż o zakresie służebności przesyłu decyduje cel służebności przesyłu, a nie cel w jakim została wyznaczona strefa ochronna. Trafnie zatem wskazał Sąd I instancji wskazał, że jeśli przez kilkadziesiąt lat do wskazanych wyżej celów wystarczał zakres wyznaczony przez Sąd Rejonowy w Tarnowie w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia służebności, to nie ma podstaw do przyjęcia, iż do wykonywania służebności przesyłu jest konieczne ustanowienie jej w zakresie obejmującym wyznaczoną strefę ochronną. Tym bardziej, iż skarżący w żaden sposób tego nie wykazali, ani nie uprawdopodobnili, żeby dla celów, którym służy

służebność przesyłu, było konieczne ustanowienie jej w zakresie proponowanym przez skarżących, na co zwrócił uwagę Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. W tym miejscu należy także podkreślić, iż zgodnie z art. 288 kc w zw. z art. 305⁴ kc służebność przesyłu powinna być wykonywana w taki sposób, aby jak najmniej utrudniała korzystanie z nieruchomości obciążonej. Uznać zatem należy, iż wyznaczenie zakresu służebności przesyłu w zakresie większym niż jest to konieczne z uwagi na jej cel stanowiłoby naruszenie zasady wyrażonej w przywołanym wyżej przepisie.

Odnosząc się z kolei do drugiego zarzutu podniesionego przez skarżących w apelacji sprowadzającego się do kwestionowania możliwości zasiedzenia służebności odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu na rzecz poprzednika prawnego uczestnika stwierdzić należy, iż o tym rozstrzygnął już prawomocnie Sąd Rejonowy w Tarnowie postanowieniem z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Ns 1657/14 i jest to dla Sądu orzekającego w niniejszym postępowaniu wiążące.

Mając na względzie przedstawione powyżej okoliczności Sąd apelację wywiedzioną przez wnioskodawców oddalił na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 kpc.